

Informace o podmínkách kandidatury ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky v roce 2018

Volby do Senátu Parlamentu České republiky (dál jen „Senát“) upravuje zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), prováděcí vyhláška Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), a vyhláška Ministerstva financí č. 396/2003 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky způsobu složení a vrácení kauce a složení a vrácení příspěvku na volební náklady v souvislosti s konáním voleb do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Podle čl. 16 odst. 2 Ústavy České republiky a ustanovení § 56 zákona jsou senátoři voleni na dobu šesti let; každé dva roky se volí třetina senátorů. Článek 17 Ústavy České republiky stanoví, že se volby konají ve lhůtě počínající třicátým dnem před uplynutím volebního období a končící dnem jeho uplynutí. V roce 2018 uplyne funkční období senátorům zvoleným v roce 2012.

Prezident republiky vyhlásil volby na 5. a 6. října 2018. Rozhodnutí č. 85/2018 Sb. bylo publikováno ve Sbírce zákonů, částce 45, která byla rozeslána dne 31. května 2018. Podle § 1 odst. 3 zákona je tak za den vyhlášení voleb považován 31. květen 2018.

Možnost kandidovat ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky

Senátorem může být zvolen každý volič, tj. státní občan České republiky, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 40 let a není u něho ve dnech voleb překážka ve výkonu volebního práva v podobě omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva. (ustanovení § 57 zákona; čl. 19 Ústavy České republiky).

Příhláška k registraci

Podávání přihlášek k registraci upravuje ustanovení § 60 zákona. Náležitosti přihlášek k registraci taxativně vymezuje ustanovení § 61 zákona.

Vzor přihlášky k registraci pro volby do Senátu Parlamentu České republiky je uveden v příloze 1 vyhlášky jako vzor 6., prohlášení kandidáta jako příloha ke vzoru 6.

Kdo je oprávněn podávat přihlášku k registraci?

Kandidáty pro volby do Senátu mohou přihlašovat politické strany, politická hnutí, které jsou registrované na Ministerstvu vnitra podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, jejichž činnost nebyla pozastavena, a koalice, a to pouze prostřednictvím zmocněnce. Nezávislý kandidát podává přihlášku k registraci sám.

Každá politická strana, politické hnutí a koalice může podat pro volby do Senátu pouze jednu přihlášku k registraci v každém volebním obvodu; pokud politická strana a politické hnutí podávají samostatně přihlášku k registraci, nemohou již být součástí koalice. Každá politická strana a politické hnutí může být členem pouze jedné koalice v daném volebním obvodu. Za přihlášku k registraci podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na přihlášce k registraci jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název. Pokud politická strana nebo politické hnutí přihlásí kandidáta v rámci této koalice pro 1 volební obvod, může v dalších obvodech přihlásit jiného kandidáta samostatně nebo jako součást jiné koalice.

Každý kandidát může kandidovat pouze v jednom volebním obvodu, na jedné přihlášce k registraci.

Komu a v jaké lhůtě se přihláška k registraci podává?

Přihláška k registraci se podává nejpozději 66 dnů přede dnem voleb, tj. do 31. července 2018 do 16.00 hodin, pověřenému obecnímu úřadu v sídle volebního obvodu. Podání přihlášky k registraci pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu potvrdí zmocněnci politické strany, politického hnutí, koalice nebo nezávislému kandidátovi.

Náležitosti přihlášek k registraci

Přihláška k registraci obsahuje:

- jméno a příjmení kandidáta, pohlaví, věk, jeho povolání, obec, kde je přihlášen k trvalému pobytu,
- název politické strany, politického hnutí nebo koalice, která kandidáta přihlašuje k registraci, nebo údaj, že jde o nezávislého kandidáta; v případě koalice se uvede její složení,
- číslo a sídlo volebního obvodu, ve kterém kandiduje,
- příslušnost kandidáta k politické straně nebo politickému hnutí, nebo údaj, že kandidát je bez politické příslušnosti,
- jde-li o koalici, název politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo,
- podpis zmocněnce politické strany, politického hnutí nebo koalice,
- jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jménem politické strany nebo politického hnutí; v případě koalice jména a příjmení, označení funkcí a podpisy všech osob oprávněných jednat jménem všech politických stran a politických hnutí, které ji tvoří; podává-li přihlášku nezávislý kandidát, připojí svůj podpis.

K přihlášce k registraci kandidát připojí:

- doklad o státním občanství; podle ustanovení § 41 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), se státní občanství České republiky prokazuje:
 - a) občanským průkazem České republiky,
 - b) cestovním dokladem České republiky,
 - c) osvědčením ne starším 1 roku,
 - d) listinou o nabytí nebo udělení státního občanství České republiky ne starší 1 roku
- vlastnoručně podepsané prohlášení, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popřípadě tyto překážky ke dni voleb pominou, že nedal souhlas k tomu, aby byla jeho kandidatura předložena v jiném volebním obvodu, a že je členem určité politické strany nebo politického hnutí, nebo skutečnost, že je bez politické příslušnosti; na prohlášení kandidát dále uvede místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu, a datum narození,
- podává-li přihlášku k registraci politická strana, politické hnutí nebo koalice, určí v příloze svého zmocněnce a uvede jeho jméno, příjmení a místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu; politická strana, politické hnutí a koalice má právo navrhnout náhradníka zmocněnce a uvede jeho jméno, příjmení a místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu,
- k přihlášce nezávislého kandidáta se připojí petice podporující jeho kandidaturu, která musí být podepsána alespoň 1 000 oprávněných voličů z volebního obvodu, kde kandidát kandiduje, s uvedením jejich jména, příjmení, data narození a místa, kde jsou

přihlášení k trvalému pobytu; chybí-li některý z uvedených údajů nebo je uveden neúplně nebo nepodepsal-li se volič, podpis se nezapočítává; v záhlaví petice se uvede jméno a příjmení kandidáta, číslo a sídlo volebního obvodu, do kterého kandidát kandiduje, a rok konání voleb,

- potvrzení o složení kaucí 20 000 Kč; kaucí se skládá na zvláštní účet, který nejpozději 72 dnů přede dnem voleb, tj. do 25. července 2018, zřídí u České národní banky pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu; složení kaucí se označí variabilním symbolem totožným s rodným číslem kandidáta. Při bezhotovostním složení kaucí se použije konstantní symbol 558. Při složení kaucí v hotovosti se použije konstantní symbol 379. Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu vrátí do 1 měsíce po vyhlášení výsledků voleb kaucí kandidátovi, pokud získá v prvním kole voleb ve volebním obvodu alespoň 6 procent z celkového počtu platných hlasů; úroky z kaucí a částky, které se nevracejí, jsou příjmem státního rozpočtu.

Zmocněnec a jeho náhradník

Zmocněncem ani jeho náhradníkem nemůže být osoba mladší 18 let, osoba s omezenou svéprávností nebo kandidát. Politická strana, politické hnutí a koalice je úkony svého zmocněnce ve volebních věcech vázána. Svého zmocněnce může politická strana, politické hnutí a koalice písemně odvolat; zmocnění zaniká okamžikem doručení odvolání pověřenému obecnímu úřadu v sídle volebního obvodu. Nezávislý kandidát nemá zmocněnce.

Projednáání a registrace přihlášek k registraci

Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu přezkoumá ve lhůtě od 66 do 60 dnů přede dnem voleb, tj. od 31. července do 6. srpna 2018, přihlášky k registraci. V případě, že zjistí nedostatky, vyzve pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu písemně nezávislého kandidáta nebo prostřednictvím zmocněnce politickou stranu, politické hnutí nebo koalici nejpozději 58 dnů přede dnem voleb, tj. 8. srpna 2018, aby závady odstranily do 50 dnů přede dnem voleb, tj. do 16. srpna 2018.

Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu pak v návaznosti na předchozí úkony rozhodne 49 dnů přede dnem voleb, tj. 17. srpna 2018, o registraci přihlášky k registraci nebo odmítnutí přihlášky k registraci v případě, že závady nebyly odstraněny.

Vzdání se a odvolání kandidatury

Podle ustanovení § 66 zákona se kandidát může písemným prohlášením doručeným pověřenému obecnímu úřadu v sídle volebního obvodu do 48 hodin před zahájením voleb vzdát své kandidatury. Stejným způsobem může zmocněnec politické strany, politického hnutí nebo koalice jeho kandidaturu odvolat. Toto prohlášení nelze vzít zpět. Možnost odvolání kandidáta zmocněncem naplatí pro druhé kolo voleb.

Možnost soudního přezkumu

Proti rozhodnutí o odmítnutí přihlášky k registraci a proti provedení registrace přihlášky k registraci se může nezávislý kandidát, politická strana, politické hnutí nebo koalice, která podala přihlášku k registraci **do 2 dnů od doručení rozhodnutí** (tj. do 22. srpna 2018) domáhat ochrany u místně příslušného krajského soudu podle zvláštního právního předpisu (§ 89 soudního řádu správního).

Volební kampaň

Zákonem č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, byla s účinností od 1. ledna 2017 zavedena jednotná pravidla vedení volební kampaně a jejího financování (§ 16 - § 16i zákona o volbách do Parlamentu).

Problematika financování volební kampaně spadá do působnosti Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí. Bližší informace jsou uvedeny na internetových stránkách <http://udhpsh.cz>.

Volební kampaní se rozumí jakákoliv propagace kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta nebo volební agitace ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta, zejména veřejné oznámení určené na jejich podporu anebo sloužící v jejich prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiné kandidující politické strany, politického hnutí, kolice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta.

Volební kampaň **začíná** dnem vyhlášení doplňovacích voleb do Senátu (tj. 31. května 2018) a končí dnem vyhlášení celkových výsledků voleb do Senátu.

Volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje.

Zákon o volbách do Parlamentu v § 16 stanoví, že pro volební kampaň může starosta vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to 16 dnů přede dnem voleb (tj. 19. září 2018). Možnost jejího využívání musí odpovídat zásadě rovnosti kandidátů při volbách do Senátu. K volební kampani **nelze využívat** komunikační média kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí.

V době počínající třetím dnem přede dnem voleb do Senátu a končící ukončením hlasování (tj. od 2. října do 6. října 2018 do 14.00 hodin) nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů. Ve dnech voleb je zakázána volební agitace pro politické strany, politická hnutí, koalice a kandidáty, a to v objektech, v nichž jsou umístěny volební místnosti, a v jejich bezprostředním okolí.

Volební účet

Každá kandidující politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát jsou povinni si pro financování volební kampaně nejpozději do 5 dnů ode dne vyhlášení voleb, tj. do 5. června 2018, zřídit účet umožňující bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob k zobrazování přehledu platebních transakcí na tomto účtu (tzv. volební účet). Volební účet musí být veden u banky, spořitelního a úvěrního družstva nebo u zahraniční banky, která má pobočku umístěnu na území České republiky.

Kandidující politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát zajistí, aby přístup k volebnímu účtu byl po dobu trvání tohoto účtu zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup na jejich internetových stránkách.